

Téma seminární výuky Akademického psaní (8. týden):

Modely argumentačních technik a strategií: výstavba právního argumentu

Vyučující: JUDr. Karin Brzobohatá, Ph.D.

1. Teoretický a doktrinální základ problému. Argument, pojem. Argumenty: klasifikace.

Co je „argument“? Autoři J. Štěpán a J. Hrubeš k tomuto pojmu uvádějí:

1. „...*tvrzení, o němž se opírá demonstrace pravdivosti nějakého obecně jiného tvrzení, zejména v důkazu*

(2. *složka funkce pomocí níž se určuje funkční hodnota.*“)/1

(Pozn. 1.: Štěpán, J., Hrubeš, J.: Logika, terminologický a výkladový slovník. Ostrava: Ateliér Milata, Scholaforum, 1994, s. 9).

Klasifikace argumentů (autoři J. Svatek a J. Bokr):

1. Argumenty racionální

2. Argumenty iracionální/2

(Pozn. 2.: Podkapitola XIII 3. Struktura argumentace. In.: Bokr, J., Svatek J.: Základy logiky a argumentace. Plzeň: A. Čeněk, 2001, s.156 an.)

Otázky a problémy:

Seznamte se se základní terminologií. Vysvětlete, co je argument. Orientujte se v rozdílu mezi racionálními a iracionálními argumenty (nejlépe na příkladech).

2. Logická stránka argumentace. Dedukce, indukce a právní úsudek.

Co je deduktivní úsudek? Autoři J. Štěpán a J. Hrubeš uvádějí:

„*Úsudek, v němž je závěr plně potvrzován premisami, tj. jde o platný úsudek, jehož závěr logicky vyplývá z premis.*“ /3

Oproti tomu:

„*Indukce (je) odvození tvrzení tvaru obecného výroku z předpokladů, které mají vesměs tvar singulárních výroků, jejichž počet však obecně nevyčerpává všechny možnosti.*“/4

(Pozn. 3.: Štěpán, J., Hrubeš, J.: Logika, terminologický a výkladový slovník. Ostrava: Ateliér Milata, Scholaforum, 1994, s. 12.

Pozn.: 4.: Štěpán, J., Hrubeš, J.: Logika, terminologický a výkladový slovník. Ostrava: Ateliér Milata, Scholaforum, 1994, s. 27-28.)

Otázky a problémy:

Seznamte se s logickou problematikou dedukce a indukce. Vyhledejte v samostatně zvoleném rozhodnutí soudu úsudek a označte jeho skladebné části.

3. Vyvarujme se při argumentování např.:

- Argumentace s „argumentum ad baculum“
- Argumentace s „argumentum ad misericordiam“
- Argumentace s „argumentum ad hominem“
- Argumentace s „argumentum ad populum“
- Argumentace s „argumentum ad verecundiam“ /5

(Pozn.5.: Blíže a další v podkapitole XIII 4 Kvaziargumentace In.: Bokr, J., Svatek J.: Základy logiky a argumentace. Plzeň: A. Čeněk, 2001, s. 157 an.).

Otázky a problémy:

Seznamte se s výše uvedenými postupy při argumentování.

4. Argumentace „de lege lata“ a „de lege ferenda“ (klasifikace dle autora O. Weinbergera) /6

Otázky a problémy:

Snažte se pro vlastní potřebu zopakovat si právněteoretickou problematiku argumentů „de lege lata“ a „de lege ferenda“, nejlépe na samostatně zvoleném příkladě právní úpravy.

(Pozn. 6.: Blíže In.: Weinberger, O.: Argumentace v právu a politice. Právník. roč. 133. 1994, č. 7, s. 586.)

Ostatní dle seminarizované látky (přímý výklad pedagoga).

Základní použitá a doporučená literatura:

- Bokr, J., Svatek, J.: Základy logiky a argumentace. Plzeň: A. Čeněk, 2001.
Harvánek, J. a kol.: Teorie práva. Plzeň: A. Čeněk, 2013.
Knapp, V., Gerloch, A.: Logika v právním myšlení: Praha: Eurolex Bohemia, 2000..
Kühn, Z.: Základní modely soudcovské argumentace. Právník. 2001. roč. 140. č. 4, s. 342-368.
Štěpán, J., Hrubeš, J.: Logika, terminologický a výkladový slovník. Ostrava: Ateliér Milata, Scholaforum, 1994.
Weston, A.: Argumenty (Rukověť pravidel), přeložila B. Švandová. Brno: Pedagogická fakulta MU v Brně, 2001.
Weinberger, O.: Argumentace v právu a politice. Právník. 1994. roč. 133. č. 7.

Úkoly zde uvedené jsou fakultativní a jsou určeny k samostatnému procvičení seminarizované látky a ke shrnutí jejích základních bodů. **Pro vypracování úkolu k seminarizovanému tématu věnujte zároveň pozornost dalším vloženým prezentacím k tématu „Modely argumentačních technik a strategií: výstavba právního argumentu“ (viz Studijní materiály k předmětu Akademické psaní).**

